

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia

Chambres Extraordinaires au sein des Tribunaux Cambodgiens

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

Kingdom of Cambodia
Nation Religion King

Royaume du Cambodge
Nation Religion Roi

អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល

Supreme Court Chamber

Chambre de la Cour suprême

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ត.ក

Case File/Dossier N°. 002/19-09-2007-ECCC/SC

ឯកសារដើម
ORIGINAL/ORIGINAL
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date): 26-Apr-2019, 14:00
Sann Rada
CMS/CFO:

នៅចំពោះមុខ:

ចៅក្រម គង់ ត្រួត ប្រធាន

ចៅក្រម Chandra Nihal JAYASINGHE

ចៅក្រម សោម ស៊ីវិចឡា

ចៅក្រម Florence Ndepele Mwachande MUMBA

ចៅក្រម ម៉ុង ហ្វីលីប៊ីយ៉ា

ចៅក្រម Phillip RAPOZA

ចៅក្រម យ៉ា ណារិន

កាលបរិច្ឆេទឯកសារ:

ថ្ងៃទី ២៦ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៩

ភាសាដើម:

ខ្មែរ/អង់គ្លេស

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ:

សាធារណៈ

សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់ គួន ជា និង ខៀវ សំផន ភ័យខ្លាចពេលវេលា និងបំណងដំបៅ

សម្រាប់ដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ

សហព្រះរាជអាជ្ញា

សហមេធាវីជំនាញជាប់ចោទ គួន ជា

ជា លាង

ស៊ុន អ៊ុនណា

Nicholas KOUMJIAN

Doreen CHEN

ជនជាប់ចោទ

ខៀវ សំផន

នួន ជា

សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

ពេជ អង្គ

Marie GUIRAUD

សហមេធាវីជនជាប់ចោទ ខៀវ សំផន

គង់ សំអុន

Anta GUISSÉ

1. **អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល** នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ដើម្បីកាត់សេចក្តី ឧក្រិដ្ឋកម្ម ដែលប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងរយៈកាលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ចន្លោះពីថ្ងៃទី១៧ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ ដល់ថ្ងៃទី០៦ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៩ (“អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល” និង “អ.វ.ត.ក”) បានទទួល “សំណើបន្ទាន់លើកទីមួយរបស់ នួន ជា សុំចំនួនទំព័រ និងពេលវេលាបន្ថែម សម្រាប់ការ ដាក់ជូនសេចក្តីជូនដំណឹង អំពីបណ្តឹងសាទុក្ខជំទាស់ទៅនឹងសាលក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលា ដំបូង នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២” (“សំណើរបស់ នួន ជា”)¹ និង “សំណើរបស់លោក ខៀវ សំផន សុំពន្យារពេល និងបន្ថែមចំនួនទំព័រនៃសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ” (“សំណើរបស់ ខៀវ សំផន”)² ដែលសំណើទាំងពីរបានដាក់នៅថ្ងៃទី០៣ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៩។ សហព្រះរាជ អាជ្ញាបានដាក់ចម្លើយតបរបស់ខ្លួន នៅថ្ងៃទី១១ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៩ ហើយសហមេធាវីនាំមុខ តំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានដាក់ចម្លើយតបរបស់ខ្លួននៅថ្ងៃទី១២ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៩³។ ខៀវ សំផន បានដាក់សារណាតបរបស់ខ្លួននៅថ្ងៃទី ២៣ និង ២៥ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៩⁴។

2. នៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បានប្រកាសសាលក្រមក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ប្រឆាំងនឹង នួន ជា និង ខៀវ សំផន ដោយរកឃើញពិរុទ្ធភាពពួកគេ ពីបទឧក្រិដ្ឋកម្ម ប្រឆាំងនឹងមនុស្សជាតិ ការរំលោភបំពានយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរទៅលើអនុសញ្ញាទីក្រុងហ្សឺណែវ និងអំពើ ប្រល័យពូជសាសន៍ ហើយសម្រេចផ្តន្ទាទោស នួន ជា និង ខៀវ សំផន ដាក់ពន្ធនាគារអស់មួយ ជី

¹ សំណើបន្ទាន់លើកទីមួយរបស់ នួន ជា សុំចំនួនទំព័រ និងពេលវេលាបន្ថែម សម្រាប់ការដាក់ជូនសេចក្តីជូនដំណឹង អំពីបណ្តឹង សារទុក្ខ ជំទាស់ទៅនឹងសាលក្រម របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ឯកសារ F40/1.1 ចុះថ្ងៃទី០៣ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៩។

² សំណើរបស់លោក ខៀវ សំផន សុំពន្យារពេល និងបន្ថែមចំនួនទំព័រ នៃសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ ឯកសារ F39/1.1 ចុះថ្ងៃទី០៣ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៩។

³ ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ទៅនឹងសំណើរបស់មេធាវីការពារក្តី សុំបន្ថែមពេលវេលានិងចំនួនទំព័រកំណត់ សម្រាប់សេ ចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ ឯកសារ F41 (ជូនដំណឹងនៅថ្ងៃទី១៨ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៩) (“ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជ អាជ្ញា”)។ ចម្លើយតបរបស់សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទៅនឹងសំណើរបស់មេធាវីការពារក្តីស្នើសុំពន្យារ ពេល និងបន្ថែមចំនួនទំព័រ ចុះថ្ងៃទី១២ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៩ ឯកសារ F42 (ជូនដំណឹងនៅថ្ងៃទី២៣ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៩) (“ចម្លើយតបរបស់សហមេធាវីនាំមុខ”)។

⁴ ចម្លើយតបរបស់ ខៀវ សំផន ទៅនឹងសារណាតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាស្តីពីការស្នើសុំបន្ថែមពេលវេលា និងចំនួនទំព័រដាក់ សេចក្តីជូនដំណឹងលើបណ្តឹងសាទុក្ខ ថ្ងៃទី ២៣ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៩ ឯកសារលេខ F41/1។ ចម្លើយតបរបស់ ខៀវ សំផន ទៅ នឹងសារណាតបរបស់សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីស្តីពីការស្នើសុំបន្ថែមពេលវេលា និងចំនួនទំព័រដាក់សេចក្តី ជូនដំណឹងលើបណ្តឹងសាទុក្ខថ្ងៃទី ២៥ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៩ ឯកសារលេខ F42/1។

វិត។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានផ្តល់នូវសំអាងហេតុសង្ខេប ហើយបញ្ជាក់ថាព័ត៌មានផ្លូវការសម្រាប់ការសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះ នឹងត្រូវផ្តល់ជូននៅក្នុងសាលក្រមជាលាយលក្ខណ៍អក្សរក្នុងពេលវេលាសមស្រប^៥។ នៅពេលបន្ទាប់មក អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បានជូនដំណឹងអំពីសាលក្រមលាយលក្ខណ៍អក្សរ ជាភាសាខ្មែរ ភាសាអង់គ្លេស និងភាសាបារាំង នៅថ្ងៃទី២៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៩^៦។

3. នួន ជា និង ខៀវ សំផន បានបង្ហាញអំពីចេតនារបស់ពួកគេ ក្នុងការប្តឹងសាទុក្ខចំពោះសាលក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ហើយបានស្នើសុំការអនុញ្ញាត ដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងនៃបណ្តឹងសាទុក្ខចំនួន ១០០ ទំព័រ ជាភាសាអង់គ្លេស និងភាសាបារាំង ដែលជាការស្នើសុំចំនួន ៧០ ទំព័របន្ថែម^៧។ នួន ជា បានស្នើសុំបន្ថែមពេលវេលាដល់ ១៥០ ថ្ងៃ ដើម្បីដាក់សេចក្តីជូនដំណឹង អំពី បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់គាត់ (គឺកើនដល់ ១៨០ ថ្ងៃ ក្រោយពេលមានការជូនដំណឹងអំពីសាលក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង)^៨។ ចំណែក ខៀវ សំផន បានស្នើសុំដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពី បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់គាត់ រយៈពេល ២៤០ ថ្ងៃ ចាប់ពីពេលមានការជូនដំណឹង អំពីសាលក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង (គឺកើនដល់ ៧ ខែ រួមទាំងរយៈពេលមួយខែ សម្រាប់ការបកប្រែទៅជាភាសាខ្មែរ)^៩។ ភាគីទាំងពីរបានផ្តល់នូវមូលដ្ឋានទូទៅជាច្រើន ដើម្បីឱ្យមានការបន្ថែមពេលវេលា និងចំនួនទំព័រ ដែលមូលដ្ឋានទាំងនោះមានដូចជា ទំហំនិងភាពស្មុគស្មាញនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី សំណុំរឿង ០០២/០២ និងទំហំនៃសាលក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង (ជាពិសេសបើធៀបជាមួយសំណុំរឿង ០០២/០១)^{១០} បញ្ហាកង្វះបុគ្គលិក^{១១} និងវ័យកាន់តែជវា ព្រមទាំងស្ថានភាពសុខភាពជន

⁵ សូមមើល ប្រតិចារិក ថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ (ការប្រកាសផ្តល់មាត់សាលក្រមផ្តន្ទាទោស និងសាលក្រមសង្ខេប) ឯកសារ E1/5291 ទំព័រ ៣។

⁶ សំណុំរឿង ០០២/០២ សាលក្រមអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ឯកសារ E465 ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ (“សាលក្រមអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង”)។

⁷ សំណើរបស់ នួន ជា កថាខណ្ឌ ១។ សំណើរបស់ ខៀវ សំផន កថាខណ្ឌ ៤០។ សូមមើលផងដែរ សេចក្តីណែនាំអនុវត្តស្តីពីការដាក់ឯកសារ នៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក មាត្រា ៥.២។

⁸ សំណើរបស់ នួន ជា កថាខណ្ឌ ៥៨។

⁹ សំណើរបស់ ខៀវ សំផន កថាខណ្ឌ ៣៦, ៤២។

¹⁰ សំណើរបស់ នួន ជា កថាខណ្ឌ ៣២-៤៣។ សំណើរបស់ ខៀវ សំផន កថាខណ្ឌ ១៧-២៣។

¹¹ សំណើរបស់ នួន ជា កថាខណ្ឌ ៥០-៥៤។ សំណើរបស់ ខៀវ សំផន កថាខណ្ឌ ២៨-៣២។

ជាប់ចោទ ដែលធ្លាក់ចុះជាលំដាប់¹²។ នួន ជា បានបន្ថែមថា បរិមាណនៃសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលរហូតមកដល់ពេលនេះ មិនអាចត្រូវបានប្តឹងសាទុក្ខរបៀប¹³ ឬក្រុមជាមួយបញ្ហាគតិយុត្តិដែលថ្មីប្លែក ដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២¹⁴ គឺតម្រូវឱ្យមានការបន្ថែមពេលវេលា និងចំនួនទំព័រ ដើម្បីធ្វើឱ្យមានការឆ្លើយតប ដែលប្រកបដោយអត្ថន័យ នៅក្នុងសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់គាត់។

4. ជាចម្លើយតបវិញ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានលើកទឡើងវិញថា ការសុំបន្ថែមពេលវេលា និងចំនួនទំព័រ ដែល នួន ជា និង ខៀវ សំផន បានស្នើឡើង គឺ “ពិតជាច្រើនហួសហេតុពេក” ហើយដែលការស្នើសុំនេះ មិនត្រូវបានគាំទ្រដោយការអនុវត្តជាអន្តរជាតិឡើយ ហើយថា “ការពន្យារពេលដ៏វែងមិនធម្មតា” និង “អាចពន្យារពេលកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីដោយឥតប្រយោជន៍” នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២¹⁵។ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានអះអាងថា ក្រុមមេធាវីការពារក្តីទាំងពីរមានបុគ្គលិកគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីរៀបចំបណ្តឹងសាទុក្ខ ហើយពួកគេមានពេលវេលាច្រើនដើម្បីកំណត់ពីសេចក្តីសម្រេចនានារបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលពួកគាត់ចង់ប្តឹងសាទុក្ខ¹⁶។ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានស្នើថា មិនត្រូវអនុញ្ញាតិបន្ថែមចំនួនទំព័រឡើយ ប៉ុន្តែភាគីទាំងអស់គួរទទួលបានការបន្ថែមពេលវេលា ចំនួន ៤៥ ថ្ងៃ ដើម្បីដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ពួកគេ (គឺសរុបចំនួន ៧៥ ថ្ងៃ)¹⁷។

5. សហមេធាវីនាំមុខពុំជំទាស់ទៅនឹងការពន្យារពេលដែលសមហេតុផលដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខនោះឡើយ ប៉ុន្តែ“ស្នើសុំថា រាល់ការពន្យារពេលណាមួយនោះ ត្រូវពិចារណាទៅលើសិទ្ធិ និងផលប្រយោជន៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ជាពិសេស ដោយគិតទៅ

¹² សំណើរបស់ នួន ជា កថាខណ្ឌ ៣៣។សំណើរបស់ ខៀវ សំផន កថាខណ្ឌ ២៦-២៧។
¹³ សំណើរបស់ នួន ជា កថាខណ្ឌ ៤៨-៤៩។
¹⁴ សំណើរបស់ នួន ជា កថាខណ្ឌ ៤៤។
¹⁵ ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ ៦-៨, ១៥-១៩, ២២។
¹⁶ ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ ៩-១៣។
¹⁷ ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ ២២-២៣។

ដល់វ័យជរា និងបញ្ហាសុខភាពរបស់ពួកគាត់ និងតម្រូវការសម្រាប់អនុវត្តកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីឱ្យបានឆាប់រហ័ស”¹⁸។

- 6. ចម្លើយតបរបស់ ខៀវ សំផន ទៅនឹងសារណាតបរបស់សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ភាគច្រើន បានលើកឡើងបញ្ហាដែល ដែលអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានសម្រេចរួចរាល់ហើយ¹⁹។
- 7. វិធាន ១០៥(៣) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងបានចែងថា “ភាគីដែលមានបំណងប្តឹងសាទុក្ខ ចំពោះសាលក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ត្រូវដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ ដោយបញ្ជាក់អំពីមូលដ្ឋាននៃបណ្តឹងសាទុក្ខនោះ” ហើយម្ចាស់បណ្តឹងសាទុក្ខ ត្រូវដាក់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ ដោយបញ្ជាក់ពីទង្វើករណី និងឯកសារសំអាងផ្លូវច្បាប់ដែលគាំទ្រមូលដ្ឋាននីមួយៗ។ វិធាន ១០៧(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងចែងច្បាស់ថា ការជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ “ត្រូវធ្វើក្នុងរយៈពេល៣០ថ្ងៃ គិតចាប់ពីថ្ងៃប្រកាសសាលក្រម ឬការជូនដំណឹងពីសាលក្រមនោះ តាមករណីសមស្រប” ហើយថា សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខចាំបាច់ត្រូវដាក់ក្នុងរយៈពេល ៦០ ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ។ យោងតាមមាត្រា ៥.២ នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្តស្តីពីការដាក់ឯកសារ នៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក ទំហំនៃឯកសារនានាដែលត្រូវដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល មិនត្រូវលើសពី ៣០ ទំព័រ ជាភាសាអង់គ្លេស ឬភាសាបារាំង និង ៦០ ទំព័រ ជាភាសាខ្មែរ។ វិធាន ៣៩(២) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងចែងថា លើកលែងតែមានចែងផ្សេងពីនេះ នៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង និងស្របតាមសេចក្តីណែនាំអនុវត្ត ចៅក្រមអាចកំណត់ពេលវេលា សម្រាប់ដាក់សារណា សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងឯកសារពាក់ព័ន្ធនឹងសំណើសុំណាមួយ ឬបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ឬបណ្តឹងសាទុក្ខ។ វិធាន ៣៩(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ក៏បានផ្តល់អំណាចដល់ចៅក្រមមានសិទ្ធិបន្ថែមពេលវេលាដែលចៅក្រមបានកំណត់នោះ។
- 8. អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលទទួលស្គាល់ថា សាលក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលមានចំនួន ៤.១០១ ទំព័រ ជាភាសាខ្មែរ ២.៣៨៧ ទំព័រ ជាភាសាអង់គ្លេស និង ២.៨២៨ ទំព័រ ជាភាសាបារាំង គឺជាសាលក្រមដែលវែងជាងគេបំផុត ដែលបានធ្វើឡើងនៅ អ.វ.ត.ក ហើយទំហំនេះគឺ

¹⁸ ចម្លើយតបរបស់សហមេធាវីនាំមុខ កថាខណ្ឌ ៩។

¹⁹ ចម្លើយតបរបស់ ខៀវ សំផន ទៅនឹងសារណាតបរបស់សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីស្តីពីការបន្ថែមពេលវេលា និងបង្កើនចំនួនទំព័រនៃសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ ថ្ងៃទី ២៥ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៩, ឯកសារលេខ F42/1។

ប្រហាក់ប្រហែលនឹងសាលក្រមនានានៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌមួយចំនួនដែលស្មុគស្មាញជាងគេ ដែលត្រូវបានជំនុំជម្រះនៅចំពោះមុខតុលាការអន្តរជាតិដទៃផ្សេងទៀត²⁰។ ទំហំ និង ភាពស្មុគស្មាញដែលមិនធ្លាប់មានពីមុន នៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ត្រូវបាន គូសបញ្ជាក់តាមរយៈកត្តានានាដូចជា រយៈពេលនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីសវនាការ²¹ ចំនួនសាក្សី អ្នកជំនាញ និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដែលបានមកផ្តល់ភស្តុតាងនៅក្នុងសវនាការ²² ចំនួនវត្តមាន ដែលបានដាក់ និងដែលត្រូវបានអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងធ្វើការពិចារណា²³ វិសាលភាព

²⁰ សូមមើលឧទាហរណ៍ រឿងក្តី រដ្ឋអាជ្ញា តទល់នឹង Karadzic សំណុំរឿងលេខ IT-95-5/18-T “សាលក្រម” អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦ (២៥៩០ ទំព័រ)។ រឿងក្តី រដ្ឋអាជ្ញា តទល់នឹង Taylor សំណុំរឿងលេខ SCSL-03-01-T “សាលក្រម” អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងទីពីរ ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១២ (២.៥៣២ ទំព័រ)។ រឿងក្តី រដ្ឋអាជ្ញា តទល់នឹង Mladic សំណុំរឿងលេខ IT-05-87-T “សាលក្រម” អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៩ (ជនជាប់ចោទ ៦ រូប ១.៧២៤ ទំព័រ)។ រឿងក្តី រដ្ឋអាជ្ញា តទល់នឹង Nyiramasuhuko និងអ្នកដទៃទៀត សំណុំរឿងលេខ ICTR-98-42-T “សាលក្រម និងការផ្តន្ទាទោស” អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១១ (ជនជាប់ចោទ ៦ រូប ១៥៤៨ ទំព័រ)។ រឿងក្តី រដ្ឋអាជ្ញា តទល់នឹង Stanistic និង Zupljanin សំណុំរឿងលេខ IT-08-91-T “សាលក្រម” អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ថ្ងៃទី២៧ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៣ (១៤៧៤ ទំព័រ)។ សូមមើលផងដែរ រឿងក្តី រដ្ឋអាជ្ញា តទល់នឹង Katanga សំណុំរឿងលេខ ICC-01/04-01/07 “សាលក្រមអនុលោមតាមមាត្រា ៧៤ នៃលក្ខន្តិកៈ” អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ថ្ងៃទី០៧ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៤ (៨៦៧ ទំព័រ)។ សាលក្រមតុលាការយោធាអន្តរជាតិ សម្រាប់ចុងបូព៌ា ថ្ងៃទី០៤ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៤៨ ចុះថ្ងៃទី០៤ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៤៨ (ជនជាប់ចោទ ២២ រូប ១.០៧៧ ទំព័រ)។ សវនាការឧក្រិដ្ឋជនសង្គ្រាមសំខាន់ៗ នៅចំពោះមុខតុលាការយោធាអន្តរជាតិ ថ្ងៃទី១៤ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៤៨ ដល់ថ្ងៃទី០១ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៤៦, Vols-I-XXII (ជនជាប់ចោទ ២២ រូប ១៩៦ ទំព័រ)។

²¹ ថ្ងៃសវនាការចំនួន ២៧៤ ថ្ងៃ ចាប់ពីថ្ងៃទី០៨ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៥ ដល់ថ្ងៃទី១១ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៧។

²² សាក្សីបញ្ជាក់អង្គហេតុចំនួន ១១៤ នាក់ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីចំនួន ៦៣ នាក់ និងអ្នកជំនាញចំនួន ៨ នាក់។

²³ សម្ភារៈភស្តុតាងសរុប ១០៨០៤ ត្រូវបានដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ ហើយត្រូវបានទទួលការដាក់លេខ E3 នៅក្នុងអំឡុងពេលសំណុំរឿង ០០២។

ភូមិសាស្ត្រនិងពេលវេលានៃបទចោទ²⁴ និងភាពថ្មីប្លែកនៃបញ្ហាមួយចំនួន ដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់ នៅក្នុងសវនាការ ជាលើកដំបូងបំផុតសម្រាប់ អ.វ.ត.ក²⁵។

9. ក្រៅពីកត្តានានាដែលបានលើកឡើងខាងលើ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលពិចារណាថា ការតែងតាំងសហមេធាវីអន្តរជាតិសម្រាប់ នួន ជា កាលពីពេលថ្មីៗនេះ គឺនៅចុងខែមករា ឆ្នាំ២០១៩²⁶ និងវិយាចាស់ជរា និងបញ្ហាសុខភាពរបស់ជនជាប់ចោទ ជះឥទ្ធិពលដោយផ្ទាល់ដល់លទ្ធភាពរបស់មេធាវីការពារក្តី ក្នុងការរៀបចំសារណាដែលមានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ ស្របទៅតាមបែបបទដែលមានចែងនៅក្នុងវិធាន ១០៧(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលជឿជាក់ថា មូលហេតុដ៏សមស្របដែលបានបង្ហាញនេះ ពិតជាតម្រូវឱ្យមានការអនុញ្ញាតបន្ថែមពេលវេលាឱ្យហួសពីរយៈពេលកំណត់ ចំនួន ៣០ ថ្ងៃនោះ។

10. ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលពិចារណាថា សំណើរបស់ នួន ជា ស្នើសុំបន្ថែមពេលវេលា ៥ ខែ និងសំណើរបស់ ខៀវ សំផន ស្នើសុំបន្ថែមពេលវេលា ៧ ខែ ដើម្បីដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ខ្លួននោះ គឺជារយៈពេលមួយច្រើនហួសហេតុពេក។ អង្គជំនុំជម្រះក៏ពិចារណាផងដែរថា សំណើរបស់ ខៀវ សំផន សុំបន្ថែមពេលវេលា ១ ខែ សម្រាប់តែការបកប្រែភាសានោះ គឺមិនសមស្របឡើយ ហើយអង្គជំនុំជម្រះក៏មិនយល់ស្របជាមួយការលើកឡើងដែលថា ដំណើរការបកប្រែភាសាអាចចាប់ផ្តើមឡើង តែនៅពេលសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ ត្រូវបានបញ្ចប់ជាស្ថាពរនោះដែរ²⁷។ ការអនុវត្តដែលមានជាទូទៅនៅ អ.វ.ត.ក គឺថា ឯកសារក្នុងបរិមាណមួយ អាចត្រូវបញ្ជូនទៅអង្គភាពបកប្រែភាសាជាបន្តបន្ទាប់ ដើម្បីជួយ

²⁴ អង្គហេតុមួយចំនួនត្រូវបានកម្រិតកំណត់ សម្រាប់តែទីតាំងឧក្រិដ្ឋកម្មដាច់ដោយឡែក (ឧទាហរណ៍ សហករណ៍ ការដ្ឋាន មន្ទីរសន្តិសុខ និងការប្រព្រឹត្តទៅលើពុទ្ធិសាសនិក) និង/ឬ ពេលវេលាកំណត់ (ការប្រព្រឹត្តទៅលើជនជាតិវៀតណាម និងជនជាតិចាម) ចំណែកឯអង្គហេតុដទៃទៀត គ្រប់ដណ្តប់ទៅលើហេតុការណ៍នៅទូទាំងប្រទេស ចាប់ពីថ្ងៃទី១៧ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ ដល់ថ្ងៃទី៦ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៩ (ដូចជាការគ្រប់គ្រងទៅលើការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍)។

²⁵ រួមមានឧក្រិដ្ឋកម្មប្រល័យពូជសាសន៍ ប្រឆាំងប្រជាជនចាមនិងវៀតណាម និងការរៀបចំការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នៅទូទាំងប្រទេស ដែលជាឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ នៃអំពើអមនុស្សធម៌ដទៃទៀត តាមរយៈការប្រព្រឹត្តដែលត្រូវបានកំណត់លក្ខណៈដោយដីកាដោះស្រាយថាជា “ការរៀបការដោយបង្ខំ” និង “ការរំលោភផ្លូវភេទ”។

²⁶ ការចាត់តាំងសហមេធាវីបរទេសថ្មី តំណាងឱ្យលោក នួន ជា នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ឯកសារ E464 ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៩។

²⁷ សូមមើល សំណើរបស់ ខៀវ សំផន កថាខណ្ឌ ២៥។ សូមមើលផងដែរ ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ ២១។

ពន្លឿនដល់ការបកប្រែ ការត្រួតពិនិត្យ និងដំណើរការដាក់ឯកសារ។ សេដ្ឋកិច្ចតុលាការតម្រូវឱ្យអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ធ្វើការផ្តឹងផ្តង់កត្តាជាច្រើនដូចជា ធនធានដែលមានស្រាប់ និងការគ្រប់គ្រងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ទៅលើកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី។ ក្នុងន័យនេះ អង្គជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ថា វិធាននិងសុខភាពរបស់ជនជាប់ចោទ គឺជាកត្តាដែលនឹងនៅតែបន្តជះឥទ្ធិពលដល់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីនាថ្ងៃអនាគត នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ហើយជាភារកិច្ចរបស់ភាគីទាំងអស់ ក្នុងការប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្របំពេញការងារ ប្រកបដោយការយកចិត្តទុកដាក់ ដែលអាចនាំទៅដល់ប្រសិទ្ធភាពតុលាការ។ ហេតុដូច្នោះ ភាគីទាំងអស់ចាំបាច់ត្រូវតែបង្កើនជាអតិបរមានូវការប្រើប្រាស់ធនធានបកប្រែឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព តាមរយៈការបញ្ជូនឯកសារព្រាងជាបន្តបន្ទាប់ទៅឱ្យអង្គភាពបកប្រែភាសា។

11. ដោយផ្អែកលើកត្តាទាំងអស់នេះ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលពិចារណាថា ការបន្ថែមចំនួនទំព័រដូចគ្នាសម្រាប់គ្រប់ភាគីទាំងអស់ ចំនួន ៣០ ទំព័រ ជាភាសាអង់គ្លេស និងភាសាបារាំង (ដល់ទំហំអតិបរមា ៦០ ទំព័រ) និងការបន្ថែមពេលវេលាពីរខែ គឺគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីឱ្យភាគីទាំងអស់ អាចអានសាលក្រមដោយត្រឹមត្រូវ អាចយល់ដឹងអំពីការសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងអាចគូសបញ្ជាក់ដោយសង្ខេប នូវកំហុសឆ្គងអង្គច្បាប់នានា ដែលធ្វើឱ្យមោឃភាពដល់សំអាងហេតុនានារបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និង/ឬកំហុសឆ្គងអង្គហេតុនានាដែលបណ្តាលឱ្យមានភាពមិនយុត្តិធម៌²⁸។
12. អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលសង្កេតឃើញថា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានជូនដំណឹងអំពីសាលក្រមនៅម៉ោង ៨ និង ៣៧ យប់ ថ្ងៃ ព្រហស្បតិ៍ ទី ២៨ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៩ ដោយដាក់ឯកសារនេះ នៅក្រៅម៉ោងដាក់ឯកសារផ្លូវការ របស់ អ.វ.ត.ក²⁹។ ដោយអនុលោមទៅតាម មាត្រា ២.៦ នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្តស្តីពីការដាក់ឯកសារ នៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក សាលក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង អាចត្រូវបានចាត់ទុកថាបានដាក់ នៅថ្ងៃដាក់ឯកសារផ្លូវការបន្ទាប់ គឺថ្ងៃសុក្រ ទី

²⁸ សូមមើល សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់មេធាវីការពារក្តី សុំពន្យារពេល និងបន្ថែមចំនួនទំព័រលើសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ និងសារណានៃបណ្តឹងសាទុក្ខ ឯកសារ F3/3 ចុះថ្ងៃទី ២៩ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៤ កថាខណ្ឌ ៨ (យោងទៅលើវិធាន ១០៥(៣) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង)។

²⁹ សូមមើល សេចក្តីណែនាំអនុវត្ត ស្តីពីការដាក់ឯកសារនៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក មាត្រា ២.៣។

២៩ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៩។ ហេតុដូច្នេះការបន្ថែមចំនួនទំព័រ និងពេលវេលាដែលបានសម្រេចខាងលើ
នឹងត្រូវគិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនេះទៅ។

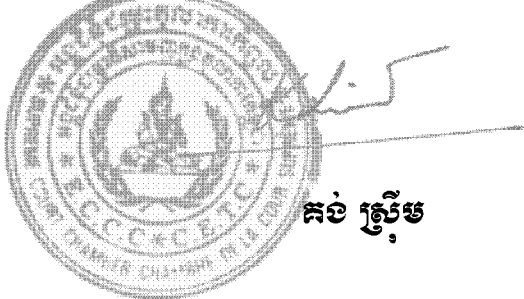
13. យោងតាមសំអាងហេតុខាងលើ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលសម្រេច៖

ទទួលយកផ្នែកខ្លះនៃសំណើរបស់ នួន ជា និង ខៀវ សំផន និង

បង្គាប់ឱ្យភាគីដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ខ្លួនជាភាសាអង់គ្លេស និង/ឬ ភាសា
បារាំង មិនឱ្យលើស ៦០ ទំព័រ ព្រមទាំងសំណើបកប្រែជាភាសាខ្មែរឱ្យបានមុន ឬត្រឹមថ្ងៃទី ០១ ខែ
កក្កដា ឆ្នាំ ២០១៩។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២៦ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៩

ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល

គង់ ត្រីវិប